

[Hauch.]

første Del af 1937 var Prisniveauet for danske Landbrugsprodukter gennemgaaende meget lavt, og med den daarlige Høst i 1936 som Baggrund var Landbrugsproduktionen yderst vanskeligt stillet. Høsten i 1937 blev betydeligt bedre end i 1936, og den Begrænsning, der som Følge heraf har været i Udgifterne til Foderstoffer, vil sikkert medvirke til en Bedring af Rentabiliteten for Aaret 1938. Forholdene har paa andre Omraader udviklet sig i en gunstig Retning, og naar jeg skal tale om Landbrugserhvervets Forhold ved denne Lejlighed, ønsker jeg ikke at skjule de Lyssider, som man er i Stand til at fremdrage. Paa de udenlandske Markeder synes Udbuddet af animalske Levnedsmidler saaledes knap at være saa rigeligt som tidligere, og da samtidig Befolkningens Købeevne i de Lande, der har størst Betydning for den danske Eksport, i hvert Fald foreløbig er god, er Efterspørgselen efter de fleste af vore Landbrugsprodukter noget bedre. For Smør kunde der endogsaa sidste Efteraar i en kortere Periode tales om en virkelig Knapthed paa det engelske Marked, og Resultatet blev en ikke uvæsentlig Stigning i de opnaaede Priser. Desværre holdt denne Prisopgang sig kun i kort Tid, og det sædvanlige Foraarsfald i Prisen har været meget føleligt for Landbruget og for Landets samlede Økonomi. I Tyskland, vort andet Hovedmarked, er der fremdeles et stort Behov for udenlandske Levnedsmidler, og der har næppe kunnet klages paa manglende Købevillighed over for danske Landbrugsprodukter, men af andre og for det høje Tings Medlemmer velkendte Aarsager har Eksporten til dette Marked ikke vist den ventede Fremgang i det forløbne Aar.

I øvrigt maa det ikke glemmes, at den danske Landbrugseksport ikke mindre end tidligere er hemmet af Handelsrestriktioner som Kvotaer, høje Toldsatser, Valutaforanstaltninger m. m., saaledes at Bedringen i Afsætningen sidst paa Aaret er opnaaet uden nogen Lempelse heri. Saavel i Eksportlandene som i Importlandene opretholdes næsten overalt en forebyggende og understøttende Landbrugspolitik, og en Skærpelse eller Udvidelse af de iværksatte Foranstaltninger vil let kunne gennemføres til Skade for vor fremtidige Eksport. Her bør man saaledes erindre, at der udfoldes meget kraftige Bestræbelser i England for at faa iværksat en Regulering af Ægimporten, og naar en yderligere Begrænsning i den engelske Baconimport ikke skete i 1937 for Aaret som

Helhed, skyldes dette ikke en Ændring i den hidtil førte Baconpolitik, men at der er indtraadt en Stilstand i den før saa stærkt stigende engelske Svineproduktion.

Der er derfor langtfra Sikkerhed for, at de noget gunstigere Afsætningsforhold for danske Landbrugsprodukter i Udlandet vil kunne bibeholdes, og yderligere vanskeliggøres Landbrugets Stilling herhjemme stadig af den store Ulighed, der er mellem Priser paa Landbrugsvarer og Priser paa andre Varer. Til Belysning heraf er det tilstrækkeligt at nævne, at Pristallet for Landbrugsvarer i Marts Maaned 1938 var 137, medens Industrivarernes var 173, mod 100 for begge Grupper i 1913. Landbrugsvarerne kostede nu det samme som i 1929, det Aar, hvor der var Ligevægt i hele vort Samfundsliv, men dengang var Industrivarernes Pristal 169, og følgelig er Landbrugsvarernes Købekraft over for Industrivarerne faldet siden 1929. Detailpriserne er steget endnu stærkere, nemlig fra 173 i 1929 til 184 nu. Og disse Tal giver endda ikke nær det rigtige Billede af Landbrugets forringede Stilling, thi det Beløb, som Landbruget fik hjem for Eksporten i 1929, var 157 Mill. Kr. større end i 1937, og det er og bliver de hjembragte Salgsværdier i Forbindelse med Høstudbytets Størrelse, som er bestemende for vor Erhvervsøkonomi.

Med Rette spørges der nu: Har Landbruget og de enkelte Landmænd i 1937—38 og tidligere faaet deres Part i den større Indtjening, som det danske Samfund har haft gennem Eksportens Forøgelse siden Krisetidens Lavpunkt? Svaret er et ubetinget Nej. Landbruget er blevet og bliver fremdeles forfordelt. Det er dokumenteret saa ofte, at der næppe er noget fornuftigt Menneske, som tvivler om det berettigede i Landbrugets Protest mod den uretfærdige Behandling, Erhvervet er ude for.

Hvilket Tab har Landbruget lidt i disse Kriseaar? Jeg finder det naturligt, at vi dog for en Gangs Skyld gør dette op. Skattestatistikken fortæller noget derom. Den skattepligtige Indkomst over 800 Kr. faldt for Gaardmænd og Husmænd taget under eet med 208 Mill. Kr., naar man sammenligner 1935 med 1925. Det var en Nedgang paa 40 pCt., og da det samlede Beløb af disse Ansættelser for hele Befolkningen gik ned med 229 Mill. Kr., var Fordelingen altsaa: 21 Mill. Kr.s Nedgang for andre end Gaardmænd og Husmænd, eller 1 pCt.s Nedgang for andre, medens Landmændene tog de 40 pCt.s Nedgang. Nøjes man med at betragte Faldet fra